

Pauluse Kiri

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri

„Organo pleno”

Maailma esimene interaktiivne orelitutvustus

12. mail esitleti Tartu Pauluse kiriku uue oreli tutvustusprogrammi. Osavõtjaid tervitasid piiskop Joel Luhamets, Tartu linnapea Urmas Klaas ja programmi idee autor Priit Humal.

Programm kujutab endast arvuti teel orelit juhtivat videot, kus Tartu Pauluse kiriku orelikomisjon liikmed tutvustavad oreli ülesehitust, registreid, vilesid jm. Programmis mängitavad helinäidiseid kõlavad kuulajatele reaajas otse orelit, võimaldades mõista selle suurejoonelise pilli võimsust ja repertuaari laiaulatuslikkust.

Programmi läbinu saab ülevaate kõigist oreli registritest ja viledest, erinevatest viletüüpidest ja oreli tööpõhimõtetest. Oreliprogramm on heaks abimeheks muusikaõpetajatele ja -koolidele. Kogu tutvustusprogramm koos testiga kestab 70 minutit, lühivariant 20 minutit.

Programm valmis Pauluse kiriku renoveerimisprojekti raames Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toel.

Tartu Pauluse kirikus asub Lõuna-Eesti suurim orel. Selle 3650 vilet on jaotatud 56 registrisse. Orelit ehitas 2015. aastal Saksa orelifirma Paschen.

Kirikute öö

Reedel, 10. juunil on Tartu kirikud avatud kella kuuest õhtul südaööni. Pauluse kirikus on palvused algustega kell 19, 20, 21, 22 ja 23. Kakskümmend minutit enne igat palvust on võimalus tutvuda interaktiivse orelitutvustusprogrammiga. Avatud on ka krüpt, kolumbaarium ja torn.

Parkimisaja piiramine

Alates 1. juunist 2016 piirab Tartu linn Pauluse kiriku kõrval asuvas parklas parkimise aega. Uue korra järgi tohib tööpäeviti kell 8–18 kiriku kõrval parkida kuni kaks tundi.

Kirikulistel pole siiski muretsemiseks põhjust, kuna laupäeviti ja pühapäeviti ning õhtuti piirang ei kehti.

Riia 29 krundile ehitas parkla SA Tartu Pauluse kirik 2015. aastal. Parkla kuulub Tartu linnale.

Laste orelifestival

18. mail peeti Tartu Pauluse kirikus üle-eestilist XII laste orelifestivali. Pauluse kirikus oli festival esimest korda ja just uut orelit silmas pidades. Festivalil osales 18 orelimänguhuvilist last.

Pühapäevakoolis jagati lõputunnistusi

Emadepäeval, 8. mail lõppes laste ja perede jumalateenistusega pühapäevakooli õppeaasta. Tunnistuse sai 65 last, kes vähemalt pooltes tundides kohal on käinud. Lõputunnistuse said kaks VIII klassi õpilast: Kristiina Theresa Kuusik ja Georg Elias Humal. Pühapäevakoolis on nad käinud vastavalt 12 ja 13 aastat.

Tartu Ülikooli-Jaani kogudus valis õpetaja

31. mail valis Tartu Ülikooli-Jaani koguduse nõukogu uueks õpetajaks senise abiõpetaja Triin Käpp'a.

Triin Käpp sündis 5. jaanuaril 1982 Tallinnas. Ta lõpetas Tallinna Vanalinna Haridusgümnaasiumi ja Tartu ülikooli usuteaduskonna 2005 *cum laude*.

26. augustil 2011 ordineeriti Triin Käpp Tartu Ülikooli-Jaani koguduse abiõpetajaks. Alates 2015. aastast on ta Tartu Luterliku Peetri Kooli õppealajuhataja.

Aastatel 2001–2016 oli Ülikooli-Jaani koguduse õpetajaks dr Urmas Petti, kelle surma järel hooldas kogudust õpetaja Naatan Haamer.

EELK tunnustab

Eesti Evangeelne Luterlik Kirik autastab kord aastas nelipühal ustavaid kirikuliikmeid ja isikuid, kes on osutanud teeneid EELK-le.

Sel aastal tunnustati Tartu Pauluse kogudusest 17 inimest.

EELK Teeneteristi III järgu ordeni sai: **Elo Süld**, kes oli aastatel 2005–2015 SA Tartu Pauluse Kirik juhataja.

EELK aukirja said: ehitusjärelevalve insener ja SA Tartu Pauluse Kirik kaastööline **Riivo Klaas**, muusik ja pühapäevakooliõpetaja **Katrin Luhamets** ja võõrmünder **Jaan Vahter**.

EELK tänukirja said: abikoorijuht ja abiorganist **Katrin Aller**, koguduse kaastööline **Hele Angerjärv**, muusik-hääleseadja **Aita Karo**, võõrmünder ja jumalateenistuste ülekannete tegija **Kaidu Kontkar**, klaverisaatja **Kersti Lamp**, võõrmünder **Ants Martin**, abikoorijuht **Maike Otsing**, lastehoiu juhataja **Stella-Mary Pahmar**, pühapäevakooliõpetaja **Aino-Liisa Petolai**, eakate sünnipäevapidude koordineerija **Angela Ploomi**, võõrmünder **Sven Sander**, pühapäevakooliõpetaja **Killu Teras** ja võõrmünder **Rein Toomla**.

Uus leerikool

Esmaspäeval, 27. juunil kell 18 algab uus leerikool. Tunnid toimuvad esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 18.00 – 19:30. Oodatud on nii ristitud kui ristimata inimesed. Leeriõnnistamine on pühapäeval, 24. juulil kell 10.

Kiriku noortepäevad

EELK noortepäevad ehk kristlik noorte festival „Järgmine peatus” (JäPe) on sel aastal Järva-Jaanis 7. – 10. juulini. Meie koguduse noored osalevad nii festivalil kui ka seda korraldava toimkonna töös. Registreerumine: www.jape.ee. Ühist sõitu korraldab koguduse abiõpetaja.

Küllike Lääne: me peaksime

Palun räägi kõigepealt natuke endast. Milline on su pere?

Pärit olen ma Mulgimaalt, Viljandist. Minu pere ei olnud kristlik. Isa oli küll ristitud ja ka leeritatud, aga ema mitte. Ema oli sõjaeelsel ajal sündinud, järgnesid segased ajad ja ema jäi ristimata. Küll oli sügavalt usklik minu emapoolne vanaema. Mäletan lapsepõlvest, kuidas vanaema pühapäeva pühitses ja kõiki manitses, kes seda kippusid rikkuma.

Milline on su haridus? Kus sa koolis käisid?

Koolis käisin ka Viljandis, toona oli see Viljandi 1. Keskkool. Pärast seda tulin ma Tartu ülikooli arstiteaduskonda farmaatsiat õppima. Olen hariduselt apteeker. Ma olen apteekrina töötanud 1986. aastast ehk siis 30 aastat.

Milline on sinu pere praegu?

Mul on kolm poega ja kaks lapselast, Mattias on üks aasta kaks kuud vana ja Annabret on kahekuune. Praeguseks on mu lapsed kõik suureks kasvanud ja pesast välja lennanud. Osaliselt on nad aeg-ajalt ka pesas tagasi. Mu kõige vanem laps kolis eelmisel aastal ajutiselt tagasi meie juurde, kui ta endale uut kodu otsis ja nüüd on nad endale uue kodu leidnud, nii et nüüd on nad jälle lahkumas.

Kuidas sa jõudsid Jumala juurde?

Mu vanaema oli usklik, aga ta oli suhteliselt kinnine inimene, ta väga palju ei rääkinud sellest. Ta elas pigem sissepoole ja alles nüüd, kui teda enam ammu-ammu ei ole, olen sellest aru saanud, et ilmselt ta loobus tuuleveskitega võitlemisest. Ta tundis, et tema võib rääkida, aga sellest tolku ei ole.

Kui ma Tartusse tulin, siis sattusin üürnikuna elama majja, kus mina elasin teisel korrusel ja alumisel korrusel elas minu praegune abikaasa. Peetri ema ja isa on mõlemad usklikud, Peeter loomulikult ka. Neil oli hästi tihe side koguduse eelmise õpetaja Harald Tammuriga. See side oli tekkinud juba enne sõda Eesti ajal, kui Peetri isa oli kooliajal Postimehe juures lehepoiss ning Haraldi abikaasa Linda töötas samuti Postimehes. See side säilis ja nad jäid perekonniti suhtlema. Kui Peetri isa lõpetas ülikooli, sai temast

Haraldi ihuarst. Mul ei tulnud otseselt mingit ilmutust, aga nii ma tulin kiriku juurde ja hakkasin regulaarselt koguduses käima. Mind ristiti aastal 1990. Olin siis 27-aastane. Ristimine ja leer olid siis koos siinsamas Pauluse kirikus.

Millised on olnud kõige olulisemad kogemused sinu usuelus?

Mõnikord ma ise ei märkagi seda, aga kui pärast mõtlema hakkas, siis saan aru, et on olnud selged märgid. Kui hakkasin eraettevõtlusega tegelema ja ise apteeki pidama, tulid mul järjest samm-sammult raskemad ülesanded, millest ma õnnelikult läbi tulin. Ma sain aru, et see ei olnud võimalik, arvestades seda, kui materialistlikus maailmas me tegelikult elame. Näiteks ühel päeval öeldi meile, et meil on võimalik saada hoopis parema asukohaga apteegipind. Eelmisel aastal tegime ühele apteegipinnale rendikonkursil pakkumist ja ma koostas pakkumise realistlikult arvestades, millist hinda me saame maksta ning me võitsime selle konkursi. See ei saa kuidagi teistmoodi olla kui vaid abi, mis tuleb ülevalt.

Milliseid palvevastuseid oled kogunud?

Ma olen seda kogunud, et kui ma olen palvetanud, et mul jätkuks jõudu seda kõike kanda, mis mulle on kanda antud, siis seda jõudu on jätkunud. Ma olen saanud jõu kõikidest raskustest läbi tulemiseks.

Millised on sinu teenimisülesanded koguduses?

Olen sihtasutuse Tartu Pauluse kirik juhataja. Kui ma siia tulin, siis me arutlesime õpetaja Joel Luhametsaga sellel teemal. Kuna kirikuhoone on valmis ehitatud ja remonditud, siis sihtasutuse ülesanne, mida mina ise ka näen, on olla hoone hea hoidja, et see hoone kutsuks enda juurde veel inimesi, et ta oleks korras, et kõik tunneksid seda hästi. Sihtasutuse ülesanne on hoolitseda selle eest, et kraan ei tilguks ja et uks liiguks. Sihtasutuse juhataja olen olnud alates 18. aprillist. Ma saan nüüd aru, mille jaoks on vajalik anda valitsuses toimivate muudatuste järel 100 päeva. See on sisseelamiseks paras aeg, et aru saada, kuidas asjad toimivad.

rohkem Jumala armule lootma

Millised on koguduse ja sihtasutuse omavahelised suhted?

Kogudus annab sihtasutusele suuniseid, aga see on pigem koostöö. Kumbki ei ole kummagi alluvuses. Sihtasutus on hoone, aga tähtsam on sisu siin sees, tähtsam on kogudus. Sihtasutus on tähtis selleks, et sisu saaks toimida.

Mida see töö sulle annab?

Ma võtsin töö vastu, kuna ma tundsin, et olen kaua aega koguduse juures olnud ja tahan omalt poolt panustada tööga Jumalariigi heaks, tahan anda endast.

Mis on see, mis sinu usku igapäevaelus kinnitab?

Ma arvan, et kõik asjad, mis mu elus on juhtunud, millest me läbi oleme tulnud ja täiesti ellu jäänud, see annab usku. Mõnikord ma saan aru, kus olen võibolla eksinud. Minu jaoks oli üheks juhtumiks see, kui meie kodu põles ja me ei olnud kodus, vaid meie kõige noorem laps oli kodus oma sõbrannaga. Meie olime sel ajal Saaremaal. Mul oli halb sisetunne olnud juba pikka aega ja ma ei saanud hästi aru, mis see on. Ma kahtlustasin kogu aeg igasuguseid asju, mis nüüd võib juhtuda, aga ma ei saanud endas selgust ja kui õnnetus oli

juhtunud, siis ma ütlesin oma perele, et jube öelda, aga nüüd on see asi ära olnud, minul hakkas tõesti kerge. Mida me keegi ei taibanud teha, oli palvetada. Kodu põles ära, tuli oli läinud maja seinte vahel olevatesse elektrijuhtmetesse. Kui me seda koju jõudes nägime, oli pilt uskumatu. See oli nagu jäänud Titanic. Maja oli täiesti üle ujutatud. Maja lammutati vundamendini maha ja ehitati uuesti üles. Nüüd elame uues majas. Üksteise abiga saime sellega kenasti hakkama, kõige raskem oli see kõige nooremale lapsele, kes õnnetuse ajal kohal oli. Aga kuna ta maja ülesehitamise ajal oli sõjaväes, siis pidi ta tegema muid asju. Meil endal samuti. Me pidime tegelema oma igapäevase eluga ega saanud mõelda kodu peale. Kriisi ajal on sellest abi, kui mõtled millelegi muule ja saad aru, et küll see mure ükskord ka otsa saab.

Mulle meenus hiljem üks seik, kui mu kõige noorem laps jooksis 5-aastasena käed ees läbi köögiklaasi. Klaas löikas tal käed läbi, rinnus olid täkked. Kui me kiirabiautos sõitsime, siis kuigi ta oli nii väike, ta palvetas ja ütles: „Armas Jumal, aita!” Ma sain aru, et meil täiskasvanutena võib kaduda lapsemeelsus

ja usaldus Jumala vastu. Tegelikult peaksime palju rohkem oma Jumalat usaldama. Lapsega sai kõik korda, arstid kartsid küll, aga kõik läks hästi.

Mida ütleksid teistele koguduseliikmetele julgustuseks, kui neil on raske olukord, mis neid aitab?

Ma arvan, kõiki aitabki seesama lihtne usk. Ma olen kogenud, et olles ikka väga hädas, nii et ei jõua palvetadagi, siis justkui keegi palvetaks mu eest. Olen tundnud, et kõik asjad lahenevad ja saavad korda. Me peaksime rohkem Jumala armule lootma ja olema rohkem lapsemeelsed, armastama üksteist, hoolima üksteisest. Olen palvetanud, et ma usaldaks rohkem oma asjades Jumalat.

Milline on sinu lemmikkirjakoht Piiblis?

Üks koht, mis on mind on kõnetanud, on üksmeele koht Piiblis, kus nelipüha päeval tulid kõik kokku ja kõik mõistsid üksteist (Ap 2). See üksteise mõistmise lugu. Mind kõnetas ka vaimulike loosungite raamatust mõte: „Jumalal on alati rohkem anda, kui me suudame ja oskame paluda ja uskuda.“

Küsimusi esitas Liina Raju

3. juulil möödub 50 aastat Pauluse kiriku sõjajärgsest pühitsemisest

3. juuli 1966 oli kaua oodatud päev. Pauluse kogudus oli kiriku taastamise nimel suuri pingutusi teinud.

Katsumuste rada algas 25. augustil 1944, kui kirik põles. Esialgu peeti jumalateenistusi teistes kirikutes, alates 1946 taastatud tiibhoones. Ehitustööd jätkusid kuni õpetaja Harri Haameri arreteerimiseni 1948. Veelgi kriitilisem oli olukord, kui täitevkomitee otsusega määras Tartu linn kiriku varemed 1950. aastal taastamisele mittekuluvaiks. Oli puhas ime, et 1957. aastal sai kogudus ehitusloa. Suure ohvrimeelsusega ehitati kirikut. Kuigi tööd jõudsid juba 1965. aastal lõpule, saadi kasutusluba alles 17. juunil 1966. Selleks tuli kirikusaal poolitada vaheseinaga ning loovutada täitevkomitee kasutusse tiibhoone ja vaheseina tagune osa kirikust.

Poolitatud kiriku pühitses peapiiskop J. Kiivit, teda assisteeris R. Sisask, kes pidas ka pihikõne. Jutlustas A. Janni.

3. juulil 1966. a. seisid Tartu Pauluse kiriku altari ees (vasakult): Maarja koguduse õpetaja Richard Sisask (1909–1980), peapiiskop Jaan Kiivit vanem (1906–1971), Peetri koguduse õpetaja, praost August Janni (1895–1984) ja Pauluse koguduse õpetaja Johannes Selliov (1909–1991).

Kirikuteated

Jumalateenistused on igal pühapäeval algusega kell 10.00.

Surnuaiapäha Pauluse kalmistul on 24. juuni kell 11.

Kuld- ja hõbeleeri jumalateenistus on 21. augustil kell 10.

Taizé palvused neljapäeviti 17.30.

Piibliringid esmaspäeviti kell 17.00.

Raamatupood on avatud E-R 10-18, L 10-14 ja P 11.30-12.00.

Kantselei on avatud tööpäeviti kell 10-14, laupäeviti kell 10-12, telefon 742 0258.

Liikmeannetusi (soovitav 1% aastasissetulekust) saab teha ülekandega (a/a 221005105336, saaja: EELK Tartu Pauluse kogudus) või kantseleis.

Supiköök on avatud E-R 11-13 ja L 10-12:30

Järgmine **Kuukiri** ilmub septembris.

Kontserdid

16. juuni kell 19. Perekontsert. Pille, Urmas ja Joonas Taniloo (orel, klaver, saksofon ja laul), 5€/3€.

30. juuni kell 19. Perekontsert. Ines Maidre, Iris Maidre-Aarvik ja Ingmar Simson-Valtin (orel, vioola, viiul), 5€/3€.

14. juuli kell 19. Pauluse orelisuvi. Verena Steffen ja Oliver Eisenmann (Šveits; orel ja flööt), 5€/3€.

26. juuli kell 17. USA Minneapolise evangeelsete koguduste (luterlased, metodistid ja baptistid) koorijuhtide koor. Sissepääs tasuta.

28. juuli kell 19. Pauluse orelisuvi. Kadri Ploompuu, 5€/3€.

4. august kell 19. Tallinna orelifestival. James David Christie (USA).

10. august kell 19. „Suveöö”. Anneli Peebo, Urmas Lattikas ja C-Jam. Piletid saadaval Piletilevis (15€). Kontserdi-päeval ja kohapeal kõigile 18€.

11. august kell 19. Pauluse orelisuvi. Elke Unt, 5€/3€.

18. august kell 19. Markku Mäkineni orelikontsert (Soome), 10€/7€.

25. august kell 19. Pauluse orelisuvi. Kristel Aer, 5€/3€.

Tartu Pauluse kammerkoor külastas sõpruskoori Saksamaal

13.–18. mail avanes Pauluse kammerkooril võimalus külastada oma koori sõpruskoori Saksamaal Brelingenis.

Omavahelised suhted on kestnud juba 10 aastat ning praeguseks kujunenud kohati lausa perekonniti soojaks sõpruseks. Saksa koor külastas viimati Eestit meie Pauluse kiriku avamisel septembris ning on osalenud ka mitmel siinsel laulupeol.

Meid võeti vastu suure südamlikkuse ja avatusega, elasime koorilauljate kodudes nagu pereliikmed.

Päevad olid sakslaste poolt hoolikalt sisustatud ja täis laule ning esinemisi. Hommikuti pidasime Püha Martini kirikus Taizé palvusi. Samas kirikus andsime ka iseseisva kontserdi, mille kava koostas Anna Humal ja kus kõlasid lisaks koorilauludele nii orelipalad kui Arno Humala esitatud suurepärase klaverimuusika. Koos sakslastega osalesime pühapäeval nelipäha jumalateenistusel, kus kõlas võimsalt eesti keeles R. Tobiase „Eks teie tea“. Lisaks andsime kooride ühise kontser-

di, mille lõpetas taas ühine laul eesti keeles „Üksteist peab hoidma“. Võib-olla kõige rohkem puudutaski südant eriliselt soe ühtekuuluvustunde tekkinine saksa kristlastega ning mõistmine, et Jumal on üks ning Tema ligilolu ei sõltu sellest, kus maailmanurgas me parasjagu asume.

Reis oli suurepärase. Meelde jäi sakslaste helge meel ja positiivne ellusuhtumine ning igas ettetulevas katsumuses eelkõige võimaluse, mitte mure või probleemi nägemine. Ka märkasime, kuidas inimesed väga hoiavad ja peavad lugu teineteisest nii perekondades omavahel suheldes kui ka väljaspool seda. Ka meile sai osaks ülimalt tähelepanelik ja armastav suhtumine.

Soovin kogu koori poolt südamest tänada meie dirigent Anna Humalat ja tema abikaasat Priitu, kelle initsiatiivil selline ettevõtmine teoks sai.

Hooligem ja hoidkem ka meie jätkuvalt üksteist!

Kai Kikkas

Juta piibliring lõpetas hooaja väljasõiduga

Juta piibliring lõpetas hooaja 29. mail. Pärast jumalateenistust Äksi kirikus külastati üheskoos Jääaja Keskust ning sõideti parvega Saadjärvel.

Nime on piibliring saanud eestvedaja Juta järgi. Ring alustas tegevust 2001. aasta hilissügisel. Esialgu loeti Piiblit kuuekesi, praegu on piibliringi 24 liikmest harilikult kohal umbes 18...20.

Igal kevadel käib piibliring looduses vaatamas, mida ilusat ja tarka on Jumal loonud. Alates 2007. aastast on üheks reisi osaks mõne kiriku külastamine. Lisaks jumalateenistusel osalemisele tutvutakse kirikuga ja mõnikord ka kogudusega.

Kaks pikemat reisi on olnud Kuremäe kloostri ja Harju-Risti kirikusse. Risti reis kestis kaks päeva. Need päevad veetis piibliring koos kohaliku koguduse liikmetega. „Vastuvõtt oli väga soe,“ meenutab Juta Pöld, „Õhtul

oli kirikus palvus Katrin Luhametsa kirjutatud lauludega. Kohalikud ja meie noored olid kiriku kaunistanud teeküünaldega. Ausalt, see oli nagu muinasjutt!”

Jõulude eel on piibliringil pidulik kokkusaamine. „Siis loeme jõluevangeeliumi, mõne Arderi jõulujutluse, laulame ja ajame niisama jõulujutt-mälestusi.”

Kui Jumal lubab, alustab piibliring sügisel 16. hooaega. Kuna ristimise teema sai peaaegu läbi, on kavas hakata uurima tähendamissõnu.

Juta hinnangul võiks tema piibliringi pigem vestlusringiks nimetada. Piiblist loetule püütakse koos leida võrdlusi endi elu ja tänapäevaga. Oluliseks põhimõtteks on piibliringis ka see, et ei ole rumalaid küsimusi, vaid on rumalad inimesed, kes ei küsi.